

Verksamhetsberättelse för Svenska Psykiatriska Föreningen

1/1 – 31/12 2014

Totalt antal medlemmar 1207 - en ökning med 41 st.

Varav hedersmedlemmar	21 st.
SSBS	65 st.
Seniorer	372 st.
Specialister	749 st.

Under 2014 har föreningen fått 88 nya specialister som medlemmar varav 57 kommer från ST-föreningen SLUP. Seniorerna har fått 2 nya medlemmar

Under året har avgått 14 seniorer

Per den 31/12 har avförts 62 specialister och 45 seniorer som inte erlagt medlemsavgiften.

Den formella delningen från SLUP innebär att ST-läkarna inte ingår i siffrorna. Antalet medlemmar har varit stabilt under verksamhetsåret.

Innehåll

Styrelsen har bestått av:	3
Styrelsens arbete.....	4
Remisser	8
Utbildningsutskottet	9
Ekonomi	11
Tidskriften Svensk Psykiatri	12
SLUP	12
Svenska Psykiatriska Föreningens Kliniska Riktlinjer.....	14
Levnadsvaneprojektet:	15
Samarbete med andra organisationer:.....	18
Framtiden	19

Styrelsen har bestått av:

Ordförande

Lena Flyckt

Sekreterare

Cecilia Mattisson

Redaktör

Tove Gunnarsson

Facklig sekreterare

Alessandra Hedlund från mars 2014, dessförinnan Karin Grönvall

Adjungerade:

Dan Gothefors
(ansvar kliniska riktlinjer)
Maria Larsson som efterträtt Simon Kyaga i mars 2014
(Riksstämmosekreterare)
Jill Taube (Levnadsvaneprojektet)
ST-representant
Olle Lidman som ersatte Isak Sundberg i mars 2014

Revisorer:

Olle Hollertz
Jerker Hansson

Nordisk Psykiatrisk Samarbetskommitté

Lise-Lotte Risö Bergerlind
Hans Ågren (6-årsdelegat) (Har avgått under året; 6-årsdelegat vakant)

The Nordic Psychiatrist

Hans-Peter Mofors, chefredaktör

Vice ordförande

Hans-Peter Mofors

Skattmästare

Astrid Lindstrand

Vetenskaplig sekreterare

Ullakarin Nyberg

Ledamöter

Fredrik Åberg (avgick efter årsmötet)
Tove Gunnarsson
Michael John (invaldes i styrelsen vid årsmötet 2014)

Valberedning:

Olle Hollertz
Diana Radu-Djurfeldt
Lise-Lotte Risö Bergerlind
(sammankallande)
Herman Holm
Hanna Edberg
Hans Ericson

Nordic journal of Psychiatry

Jonas Eberhard, medical editor, Sverige
Martin Balslev Jørgensen, chefredaktör, Danmark

UEMS Section and Board of Psychiatry, Olle Hollertz

Styrelsens arbete

Styrelsen har haft 7 styrelsemöten under 2015.

Följande har skett under året 2015:

Januari

- I Januari träffat avtal med Natur och Kultur om att de skall bistå med medel till **Johan Cullbergs resestipendium** om 10.000 SEK årligen.
- Varit delaktig vid en Nordisk kampanj för att bekämpa stigmat mot psykiskt sjuka i samhället, **Pufendorfkampanjen**. Mötet hölls i Lund som samlade forskare, journalister och kollegor från de nordiska länderna. Resultatet blev bl.a. artiklar i dagstidningar i Sverige, Norge och Danmark.

Februari

- I februari deltagit i den s.k. **Bergwall-kommissionen** ledd av Kjell Asplund. Syftet var att söka orsaker till att dylika rättsövergrepp kan inträffa och, i förlängningen, förhindra att det kan ske igen. SPF:s insats var att belysa området "förträngda minnen".
- Delaktighet i **Masterclass, Psychopharmacology** för specialister och läkare under specialistutbildning hölls 20-21 februari 2014 i Luleå.

Mars

- Varit delaktiga och föreläst vid den s.k. **Läkemedelsriksdagen** den 4 mars som samlade kollegor från hela landet.
- I mars ordnat **Svenska Psykiatrikongressen** i Göteborg med cirka 600 deltagare. Programmet var brett och omfattande med både vetenskapliga inslag och kliniska riktlinjer, aktuella debatter och många goda möjligheter till fortbildning. Visningar av psykiatriska tillstånd inom filmens värld var uppskattat. Tillfället att träffa kollegor under trevliga former är en mycket viktig del i en specialitet för att utbyta erfarenheter.
- Den 27 och 28 mars föreläste Ullakarin Nyberg om suicidprevention på AT-stämman.
- 21 mars disputerade Simon Kyaga, adjugerad till SPF på en uppmärksam avhandling om **kreativitet och psykisk sjukdom**, vilken sedermera relaterades i "**Sommarpratarna**".

April

- Den nya **Psykiatrifonden** konstituerades med Martin Schalling som ordförande och Lena Flyckt (SPF:s representant) som vice ordförande. Syftet var att öka möjligheten till kliniska forskning och att bedriva anti-stigma arbete.

Maj

- Maj månad delaktiga i **fullmäktige vid Svenska Läkaresällskapets** årsmöte. En huvudpunkt var fort- och vidareutbildning av ST-läkare och färdiga specialister.
- Delaktig i **Psykiatriforum 2014** med föreläsningar om farmakologisk behandling.
- Ullakarin Nyberg presenterade suicidprevention som ett tema för patientsäkerhet vid en patientsäkerhetsdag anordnad av dagens Medicin och blev efter det invald i SLS:s kommitté för säker vård. Ullakarin utbildar alla chefer inom SLSO i suicidprevention inom ramen för den utbildningsinsats i patientsäkerhet som alla SLSO:s medarbetare genomgår.

Juli

- I juli medverkade representanter för styrelsen i aktiviteter i **Almedalen** där vi deltog i en rad debatter; Ullakarin Nyberg presenterade sin bok "**Konsten att rädda liv – om att förebygga självmord**". Vi deltog även i ett seminarium om stigma – det talas om cancer, allergier och stroke men inte om vår vanligaste folksjukdom – psykisk ohälsa. Självskadande beteende var ytterligare ett tema.

Augusti

- I augusti deltog föreningen i **sommarskolan** för utlandsstuderande blivande läkare. Medarrangörer var SKL, Läkarförbundet, Svensk förening för allmänmedicin och SLUP. Intresset för psykiatri var stort. Från SPF medverkade Ullakarin Nyberg, Simon Kyaga och Maria Larsson.
- I september deltog föreningen på **Bok- och Biblioteksmässan** i Göteborg tillsammans med bl a SHEDO, Västerbottens landsting och HFS Temagrupp Psykisk Hälsa.
- SPF deltog i ett möte med prospektiva **EU-parlament** politiker arrangerat av MIND på ABF-huset. Man kunde konstatera att psykiatri inte var en framlyftad fråga.
- Sofie Bäärhielm, adjungerad till SPF lanserade sin bok "**Transkulturell psykiatri**" på förlaget Natur och Kultur den 3 sept – ett viktigt bidrag i den kliniska vardagen.

Oktober

- Den 7 oktober var SPF delaktig i en sluthearing om resultatet av Bergwall-kommissionens arbete, en gedigen rapport om hur rättsövergrepp skall förhindras.
- Den 8-9 okt deltog SPF i "Psykiatrisymposium 2014" på Rica Hotell i Stockholm.
- Den 9-10 okt var SPF Medverkat i att ge **Konferensen "Somatisk sjukdom och psykisk ohälsa - helhetssyn för god och jämlik vård"** som ägde rum i Stockholm på Munchenbryggeriet. Konferensen hade 370 besökare. Initiativet kom från Svensk Förening för Diabetologi som kontaktade Svenska Psykiatriska Föreningen (SPF). Båda föreningarna upplevde ett stort behov av att belysa somatisk ohälsa hos patienter med psykisk sjukdom och vice versa så bägge styrelserna påbörjade planeringen. Även Svensk Förening för Allmänmedicin och Svenska Läkaresällskapets Levnadsvaneprojekt inbjöds att delta och bägge tackade ja. Socialdepartementet, inom ramen för satsningen på psykiatri, kom att ge ett ekonomiskt stöd som gjorde det hela möjligt. Konferensen pågick i 3 parallella spår och med fokus på psykisk sjukdom, diabetes, cancer och relaterat till detta, betydelsen av goda levnadsvanor. Utvärderingarna visade att påtagligt många var mycket nöjda och önskade se en fortsättning på denna typ av konferens som riktar sig mot flera specialiteter. Att mötas över specialitetsgränser för att se patienten som en hel människa, något vi ibland i subspecialiseringens tidevarv tappar bort, bedömdes som viktigt.
- Den 21 okt var SPF företrädare av Alessandra Hedlund och Lena Flyckt vid **Specialitetsföreningarnas representantskap** arrangerat av Läkarförbundet. En av de viktigaste frågorna var vidareutbildning för specialister.

November

- Den 8-15 nov blev samverkan inledd mellan Sao Paulo Universitet och SPF/psykiatrifonden, företrädare av Lena Flyckt. Det skedde vid ett besök där erfarenheter kring kliniska riktlinjer utbyttes. Det innebär svensk representation i en internationell grupp för kliniska riktlinjer (The International Psychopharmacology Algorithm Project, IPAP)

December

- Den 4-5 dec var SPF genom Maria Larsson, arrangör för många välbesökta seminarier vid **Läkarsällskapets Riksstämma**. SPF valde att satsa på ett utvidgat program under dels för att ge sina medlemmar en ännu mer attraktiv mötesplats och dels för att ta chansen att öka det tvärmedicinska samarbetet. Av de sex programpunkterna var fyra överfulla och alla fått mycket positiv feedback.
Första dagen inleddes med olika representanter för den moderna psykiatrin utan konflikt mellan biologi och psykologi eller vetenskap och intuition. Därefter presenterade konsultationspsykiater komplexa fall och visade på hur terapi kan användas mot smärta. Det psykiatriska programmet avslutades dag ett med en viktig debatt tillsammans med representant för svensk onkologisk förening om stigma kring olika sjukdomar och hur vi kan arbeta mot stigma. Andra dagen inleddes med ett samarbete med levnadsvaneprojektet kring vad vi kan göra med samsjuklighet fetma och psykiatri. Dag två fortsattes med en ytterst spännande debatt om vad vi kan lära från fallet Thomas Qvick. Slutligen avslutas det psykiatriska programmet med en proppfull filmvisning av guldbaggevinnaren "Ångrarna" med föreläsning av expert i området.
Nu har arbetet för 2015 års Läkarsstämma börjat och SPF ämnar sikta på ett liknande koncept men be om större lokaler.
- Ansökan om medlemsskap i EPA, vilken kommer att träda ikraft 1/1 2015.

Allmänt

- Förutom ovan nämnda engagemang har skattmästare Astrid Lindstrand och ordförande Lena Flyckt och regelbundet träffat **Psykologförbundet** vilket resulterat i en rad samverkansprojekt och artiklar. Som SPF:s representant i **Psykiatrifonden** har Lena Flyckt deltagit i fem möten och varit delaktig i en rad artiklar om psykisk ohälsa och om stigmatiseringen av psykisk sjukdom. Under året har Lena Flyckt blivit utsedd av SPF att ingå i **Läkemedelsverkets Vetenskapliga råd** och har deltagit två gånger.
- Under året har **Nordiska Psykiatriska Föreningen** haft ett styrelsemöte. Detta avhandlade bl. a föreningens ekonomi, nästa nordiska kongress i Köpenhamn september 2015 och resestipendium för "yngre" psykiater i samband med Köpenhamnskongressen.

- Dessutom valdes ny chefredaktör för den vetenskapliga (numera online) tidskriften Nordic Journal of Psychiatry (Martin Balslev Jørgensen).
- Den nya gemensamma tidningen (pappersformat) The Nordic Psykiatrist har varit en stor framgång och avtalet kring de båda tidskrifterna med förlaget Informa fortsätter. Pga. behovet av att konstituera föreningen av juridiska och skattetekniska skäl kommer den att formellt registrera sig som förening i Finland.
- Under året har SPF synts och hörts i media vid ett flertal tillfällen och bland annat varit rikligt förekommande i Dagens Medicin. Suicidfrågan har varit i fokus under året och Ullakarin Nyberg har bland annat diskuterat detta i TV-programmen "Fråga doktorn" (SVT) och "Helt sjukt" (TV 4), i flera TV-soffor och nyhetsinslag i samma kanaler, i en programserie i SR:s program "Tendens" och i lokalpress och lokala TV-inslag över landet.

Remisser

Tillströmningen av remisser har varit mycket hög under verksamhetsåret. Detta är ett viktigt sätt för föreningen att påverka psykiatrins utveckling. Föreningen svarar på remisser från framför allt Svenska Läkaresällskapet och Sveriges Läkarförbund, vilka sedan sammanställer flera instansers synpunkter som gemensamma professionsuppfattningar till ursprungsinstansen. Därutöver får föreningen till sig direkta remisser från departement och statliga vårdmyndigheter (tidigare framför allt Socialstyrelsen, i den nuvarande ordningen flera myndigheter som Socialstyrelse, Inspektionen för Vård och Omsorg, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, Statens beredning för medicinsk utvärdering med mera). Remisshandläggningen innebär att ordförande får remisserna till sig, lämnar styrelsen förslag om vilka remisser som ska bevaras, varefter styrelsen, vanligen per capsulum, beslutar om huruvida remissvar ska avges och vem som ska författa svarsförslag. Utsedd remissansvarig, vid behov i samråd med ordförande eller särskilt sakkunnig person inom eller utom styrelsen författar sedan förslag till remissvar som sedan efter slutlig justering fastställs av styrelsen. Remisser som berör utbildningsfrågor handläggs framför allt av utbildningsutskottet.

Under 2014 har föreningen svarat på 12 remisser. Bland dessa kan nämnas:

- Stöd för arbetet med psykisk ohälsa – vilka behov finns i primärvården,
- Synpunkter på Delaktighet och rättssäkerhet vid psykiatrisk tvångsvård
- Rätt information på rätt plats i rätt, SOU 2014:23
- Assisterad befruktning för ensamstående kvinnor, SOU 2014:29
- Yrkeskvalifikationsdirektivet – ett samlat genomförande (SOU 2014:19)
- Läkemedel för särskilda behov, SOU 2014:20
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om läkarnas specialiseringstjänstgöring
- Yrkeskvalifikationsdirektivet (som behandlar regler om fri rörlighet inom EU för olika yrken)
- Förslag för nya bestämmelser för läkarnas specialiseringstjänstgöring.

Föreningens samtliga remissvar återfinns under länken <http://www.svenskpsykiatri.se/remisser.html>. Inströmmande remisser från Läkaresällskapet nås under länken <http://sls.se/Aktuellt/ny2>. Styrelsen välkomnar medlemmarnas sakkunskap och engagemang i remissbesvarandet och uppmanar alla intresserade medlemmar att ta del av Läkaresällskapets remisslista och återkoppla eventuella synpunkter gällande aktuella remisser till styrelsen.
Michael John, Lena Flyckt remissansvariga

Utbildningsutskottet

Medlemmar i Utbildningsutskottet (förkortas UU) har under verksamhetsåret varit Alessandra Hedlund (ordf.), Karin Grönvall, Bo Runeson, Elina Sarvsalö, Michael Andresen, Hans Ericson, Margareta Malm, Tove Janarv (Metis- och SLUP-representant) och Anna Malmqvist (SLUP-representant). Kerstin Lindell (SPUR), Maria Nilsson Markhed (UEMS) och Olle Hollertz (UEMS) har varit adjungerade för sina respektive ansvarsområden.

Under verksamhetsåret har fem heldagsmöten hållits.

Under Svenska **Psykiatrikongressen** i Göteborg var UU aktivt. En workshop kring handledning hölls. Inför kongressen 2015 är representant från UU aktivt deltagande i planeringsgrupp.

Sommarskola har hållits i augusti för i utlandet studerande på läkarutbildning. Psykiatrin hade eget program under en dag som mottogs positivt.

ST-utbildningen

Remissförslag om ny föreskrift för specialisttjänstgöring har presenterats under verksamhetsåret. UU:s remissvar belyste tänkbara konsekvenser både av ändring i författningen och i målbeskrivningen.

UU har även träffat representanter från Socialstyrelsen för att diskutera förslaget om den nya tilläggspecialiteten Beroendemedicin. Förslaget har även diskuteras i SPF:s styrelse.

Under året har SK-kurserna upphandlats av Socialstyrelsen enligt LOU för första gången sedan IPULS nedläggning. UU har följt debatten som upphandlingen genererat, bland annat i Läkartidningen. Under året har UU aktivt deltagit i ett rikstäckande nätverk som Metis håller på att bygga.

Representanter för UU har medverkat vid workshop för fyra specialitetsövergripande kursämnen: sömn, epilepsi, äldrepsykiatri, läkemedelsbehandling. Workshopparna anordnades på uppdrag av Socialstyrelsen inom ramen för projektet kursämnen under ST.

Det nationella studierektorsnätverket har fortsatt att träffas 1-2 gånger per termin och medlem från UU är där sammankallande. Detta nätverk är ett viktigt forum för ST-frågor.

SPUR

Under 2014 har psykiatrin i Västmanland inspekteras i samband med en samlad SPUR inspektion av all ST-utbildning i Västmanland. Lipus har tagit initiativ till denna samlade inspektion och planer finns på att göra liknande insatser framöver i andra Landsting. Det har varit ett mycket begränsat intresse för SPUR inspektioner i psykiatrin under 2014. Inför 2015 är förutsättningarna betydligt bättre då kravet på extern inspektion av ST-utbildningen blir förtydligat i de nya föreskrifterna för ST. Kerstin Lindell har representerat psykiatrin i SPUREX d.v.s. specialitetsföreningarnas expertgrupp kring SPUR.

UEMS

Utbildningsutskottets UEMS-representanter har deltagit i två UU-möten under året och delgett kunskap om vilket arbete som bedrivs inom UEMS. Varje UEMS-möte har följt av en skriftlig rapport som också legat till grund för artiklar i tidningen Svensk Psykiatri.

Fortbildning

Specialisternas behov av fortbildning har uppmärksammats även detta år. Med anledning av det nya yrkeskvalifikationsdirektivet har Socialstyrelsen fått i uppdrag att ta fram en föreskrift för specialisternas fortbildning, vilket kommer att följas upp.

UU har representant i Läkarförbundets arbetsgrupp "Fortbildning i dialog" som arbetar med en form av inspektion av fortbildningen på klinikerna.

Under 2014 har modellen prövats på Psykiatriska kliniken i Sundsvall.

Under verksamhetsåret har UU bidragit till spridning av Läkarförbundets fortbildningsranking.

UU har under året gått igenom befintliga riktlinjer kring fortbildning, samlat dokumenterade erfarenheter, samt börjat planera hur vi vill arbeta med fortbildningsfrågan.

Alessandra Hedlund, Utbildningsutskottet, Facklig sekreterare

Ekonomi

Föreningen har under 2014 varit mycket aktiv och deltagit i många olika aktiviteter.

Vi har varit representerade på Bok och biblioteksmässan och på Riksstämman där vi i år haft ett eget program, Arbetet med framtagandet av kliniska riktlinjer har också varit mycket aktivt under året och genererat en del kostnader men också inkomster. Under året har vi fortsatt med CPD online som en service till medlemmarna och där vi betalat en summa om än rabatterad för varje medlem. Detta upphörde dock vid årsskiftet. Psykiatrikongressen gav ett större överskott och Tidskriften Svensk Psykiatri har också genererat ett överskott. Vi har under året betalt arvode till ordföranden och till redaktören för Svensk Psykiatri. Föreningens ekonomi under året varit mycket god främst pga. ovanstående och genererar en vinst som beräknas bli

Se i övrigt skattmästarens redogörelse i separat skrivelse för mer detaljerad information.

Astrid Lindstrand, Skattmästare

Tidskriften Svensk Psykiatri

Redaktionen har bestått av

- Huvudredaktör Tove Gunnarsson
- För SPF: Daniel Frydman och Maria Larsson
- För SFBUP: Björn Wrangsjö och Gloria Osorio t.o.m. nr 1, därefter Per Gustafsson
- För SRPF: Hanna Edberg och en vakans
- Tekniska redaktörer: Stina Djurberg och Carol Schultheis

Tidskriften har under året utkommit med fyra nummer, med följande teman:

- Nr 1: Vändpunkter
- Nr 2: Ändpunkter
- Nr 3: Synd
- Nr 4: Nätverk

Inflödet av såväl bidrag som annonser har varit mycket gott.

Tove Gunnarsson

SLUP

Styrelsen för SLUP har under året bestått Olle Lidman (ordförande), Hanna Spangenberg (vice ordförande), Sarantos Stasinakis (kassör), Katarina Mårtensson (sekreterare) samt övriga ledamöter Olof Bouveng, Kadri Kalvo, Anna Malmqvist, Tove Mogren, Ellinor Molin och Jörgen Vennsten. Suppleanter har varit Erik Blomqvist och Linnéa Holmgren. Under verksamhetsåret har Tove Janarv, Tahir Jamil och Per Strindhall adjungerats till styrelsen.

Styrelsearbetet

Styrelsen har under verksamhetsåret haft 11 styrelsemöten, 7 konventionella möten och 4 telefonmöten. Ett av styrelsemötena hölls i samband med styrelseinternat 5-6 juni 2014.

ST-konferens 2014 och 2015

ST-konferensen 2014 ägde rum på Utsikten Meetings i Nynäshamn och hade temat "Det svänger – om svängningar vid psykiatriska sjukdomstillstånd". Etthundratrettio ST-läkare deltog i konferensen och responsen var genomgående mycket positiv med ett helhetsbetyg av 5,3 av 6 poäng, vilket är det högsta resultatet någonsin för en ST-konferens.

Styrelsen har därefter under verksamhetsåret 2014-2015 arbetat mycket aktivt med att planera och arrangera konferensen 2015 som går av stapeln på Stenungsbaden i Stenungsund, norr om Göteborg, 28-30 januari. Konferensens innehåll har granskats och godkänts av LIPUS (kursnummer 20140172). Temat denna gång är "KROPP och KNOPP - om själens kroppsliga uttryck och kroppens själsliga yttringar" och avhandlar olika aspekter av det reciproka sambandet mellan psykisk och kroppslig sjukdom. Antalet platser har nu utökats till 155 stycken, men trots detta var det överskott av sökande.

SLUP:s medverkan i moderföreningarnas styrelser och utskott

Olle Lidman har således varit ST-representant i SPF:s styrelse och närvarat vid styrelsemöten och framhållit ST-perspektivet i olika frågor. Ledamot Anna Malmqvist och den adjungerade styrelseledamoten Tove Janarv har varit styrelsens representanter i SPF:s utbildningsutskott och på så sätt bevakat ST-läkarfrågor. Anna Malmqvist har fortlöpande informerat styrelsen om utskottets arbete.

Medverkan i evenemang under året och rekrytering av nya psykiatriker

Ledamöter ur SLUP:s styrelse har deltagit vid "Svenska Psykiatrikongressen" 12-14 mars i Göteborg, "AT-stämman" 27-29 mars i Stockholm, "Svenska BUP-kongressen" 23-24 april i Malmö, "Framtidens specialistläkare" 3-5 september i Malmö och konferensen kring "Somatisk sjukdom och psykisk ohälsa - helhetssyn för god och jämlik vård" 9-10 oktober i Stockholm. Vid dessa tillfällen har ledamöterna både representerat SLUP samt sina respektive moderföreningar. Ambitionen har varit att verka för att ge en god bild av respektive förening, rekrytera nya ST-läkare till de psykiatriska specialiteterna samt att allmänt bevaka psykiatriska frågor. Vidare har Tove Janarv och Anna Malmqvist deltagit i organisationen och genomförandet av den "Sommarskola för utlandsstuderande läkare" som hölls 21-22 augusti i Stockholm. Anna Malmqvist och Tove Janarv har även representerat SLUP vid Medicine studerandes förbunds kongress i oktober i Gdansk, Polen.

Internationellt samarbete

Tove Mogren och Katarina Mårtensson deltog 21-25 juni vid årsmötet i London för EFPT – European Federation of Psychiatric Trainees. Under detta möte gavs tillfälle att samverka med och utbyta erfarenheter med ST-läkare från över 30 Europeiska länder.

Inom EFPT arbetas det aktivt med frågor som i första hand rör utbildning i psykiatri, men även forskning och utveckling. Deltagandet vid EFPT redovisades i en artikel i "Svensk Psykiatri" av Tove Mogren och Katarina Mårtensson. Inför mötet i London distribuerade SLUP en enkät från medarbetare i EFPT till svenska ST-läkare. Denna enkät undersökte migration av läkare från de psykiatriska disciplinerna mellan olika länder. Medverkan i ytterligare en enkätstudie på europeisk basis har nyligen inletts. Denna gång undersöks strukturen och innehållet i ST-utbildningen i de 15 europeiska länder som deltar.

Från och med 2015 har vi medlemskap i EPA. Vi deltog med NJC i planering av Nordiska konferensen 2016. Därutöver publicerar vi tillsammans med de övriga nordiska och baltiska länderna The Nordic Psychiatrist och Nordic Journal of Psychiatry. Den senare har under året fått en ny redaktör.

Övrigt

SLUP träffade i början av sommaren sakkunnige vid socialdepartementet Anders Printz för att lyfta fram ST-läkarnas situation inom den psykiatriska vården. Dessutom har ett möte hållits med en representant för Psykologförbundet för att inventera gemensamma frågor att driva när det gäller utbildning och utveckling av vården.

Olle Lidman och Hanna Spangenberg, ordförande respektive vice ordförande, SLUP

Svenska Psykiatriska Föreningens Kliniska Riktlinjer

Publicerade riktlinjer:

Under året har ytterligare två riktlinjearbeten färdigställts och publicerats i bokform.

- SPFs Kliniska Riktlinjer för Bipolär Sjukdom, arbetsgrupp under ledning av Mats Adler; Dessa riktlinjer har som målsättning att ge vägledning och fördjupad kunskap för kliniker som kommer i kontakt med bipolär sjukdom på sjukhus, specialmottagningar eller allmänna vuxen- och barn-psykiatriska mottagningar. Riktlinjerna inleds med en kortfattad beskrivning av bipolär begreppet, historik, etiologi och avgränsningsproblem kring bipolaritet. Därefter behandlas diagnostik, farmakologisk behandling, psykologisk behandling, graviditetsaspekter samt organisation av bipolärvård.

Boken är i första hand skriven för vuxenpsykiatrer, men är även lämplig för personal inom barn- och ungdomspsykiatrin, kan med fördel användas i undervisning av läkare och andra personalkategorier. Även patienter och anhöriga kan ha utbyte av att läsa boken.

- SPFs Kliniska Riktlinjer ECT, framtagen under ledning av Pia Nordanskog och Axel Nordenskjöld; Ambitionen är att tillhandahålla aktuell kunskap inom hela ECT-området och att vara ett stöd i användning och uppföljning av ECT. I riktlinjerna föreslås kvalitetsindikatorer som med stöd av kvalitetsregistret för ECT kan användas för att utveckla den egna verksamheten. Riktlinjerna vänder sig till behandlingsansvariga läkare, verksamhetschefer och annan personal verksam inom psykiatrin i Sverige.

Pågående riktlinjearbeten, december 2014:

- Personlighetsstörningar, arbetsgrupp under ledning av Lisa Ekselius. Arbetsgrupp formad, arbetet påbörjat, tidpunkt för publicering förhoppningsvis sommar-höst 2015.
- Ångestsjukdomar, arbetsgrupp under ledning av Diana Radu Djurfeldt. Arbetsgrupp formad, arbetet påbörjat, tidpunkt för publicering förhoppningsvis sommar-höst 2015.
- Ätstörningar, arbetsgrupp under ledning av Ulf Wallin. Arbetsgrupp formad, arbetet påbörjat, tidpunkt för publicering förhoppningsvis sommar-höst 2015.
- Konsultationspsykiatri under ledning av Lars Wahlström. Arbete helt nyligen påbörjat.
- Utvecklingsstörning inom psykiatrin. Under ledning av Lena Nylander. Arbete helt nyligen påbörjat.
- Transkulturell psykiatri. Under ledning av Sofie Bäärnhielm. Arbete helt nyligen påbörjat.

Dan Gothefors, SPFs ansvarige för riktlinjearbeten.

Levnadsvaneprojektet

Projektet som helhet:

Levnadsvaneprojektet med Svenska Läkaresällskapet som huvudman, har pågått 2012-2014 och SPF har varit en del av detta implementeringsarbete av Socialstyrelsens riktlinjer angående sjukdomsförebyggande metoder. Undertecknad, Jill Taube har varit sektionsansvarig och har delat det utåtriktade arbetet med Yvonne Lowert. En referensgrupp har bestått av förutom ovan nämnda ansvariga, Lise-Lotte Risö Bergerlind och Ingvar Karlsson.

En särskild rapport om hela projekttiden kommer att sammanställas och tillskickas styrelsen, samt om så är lämpligt läggs ut på hemsidan, samt tryckas i svensk Psykiatri. Som bilaga till denna delrapport kommer en utförlig dokumentation att läggas till den större rapporten.

2014:

Har inneburit mestadels utåtriktad verksamhet med föreläsningar, information och deltagande på kongresser, mässor med totalt 50 tillfällen. Projektet har varit bjudits in till flera andsting, där det inneburit flera dagars turné för att nå så många anställda inom psykiatrin som möjligt till större publika evenemang och även till brukar- och anhörigorganisationer. Målgruppen har varit kollegor i första hand, där vi nått ca 330. Övriga blev totalt ca 2000.

På föreningens egen hemsida har projektet haft en egen flik och vi har till i stort sett varje nummer av svensk psykiatri, haft både en uppdatering i form av en krönika samt en längre mer, faktainriktad artikel. På Svenska Läkaresällskapets hemsida (SLS är huvudman för projektet som helhet) har vi bidragit med en blogg om levnadsvanor. Då intresset och uppdragen varit omfattande har tid till möten detta sista år, inte prioriterats.

Ambassadörer:

Nätverket med levnadsvaneambassadörer har fortsatt, men tyvärr inte lyckats engagera fler än de 13 kollegor, som varit med från början av projekttiden. Dessa representerar 9 olika landsting och regioner och har på olika sätt arbetat med att implementera riktlinjerna, men också annat levnadsvanearbete.

Vår uppfattning är att en av svårigheterna att få ett, över landet heltäckande nätverk, har varit bristen på tid att driva utvecklingsarbete (befintliga ambassadörer) och tydliga uppdrag från ledning till de enskilda verksamheterna. I ett landsting startade det med ett uppdrag från verksamhetschefen, vilket var mycket bra och inspirerande, men tyvärr har nu detta förändrats och nu saknar vi ambassadör i detta landsting. Vidare har det arbete som utförts gjorts med stort intresse, engagemang och vi är övertygade om att mycket har påbörjats lokalt som nu lever sitt eget liv.

Goda exempel:

Jönköpings Läns landsting:

Man har haft en internutbildningsdag om levnadsvanor under våren på kliniken rörande levnadsvanor. Folkhälsoavdelningen samt ambassadören tagit upp frågan levnadsvanor i en medicinsk programgrupp och givit förslag till hur vi kan gå vidare på klinikerna. Arbetet tillsammans med primärvård och kommun har påbörjats, avseende somatisk sjuklighet och psykiatri, olika förslag till aktiviteter för patienter/brukare och personal är under utarbetande.

Landstinget Västmanland:

I Västerås pågår ett arbete, för att alla patienter skall screenas avseende levnadsvanor och få råd och stöd enligt det arbetsmaterial färdigställt, vilket alla ambassadörerna tagit del av, under internutbildning 2013.

Stockholms läns landsting:

Här saknas det en ambassadör med ansvar för och kontakt med all psykiatrisk vård, men en ambassadör finns på kliniken Prima, som har en viss och relativt stor del av den psykiatriska vården upphandlad.

Här finns goda exempel och spin-off- effekter med en nyöppnad Livsstilmottagning för patienter med affektiva sjukdomar samt ett sedan flera år pågående arbete med en anställd på en avdelning, som har ansvar för att stötta patienter till bland annat ökad fysisk aktivitet.

Värmlands läns landsting:

I division psykiatri finns sedan hösten 2013 en deltidsanställd psykiatriker som projektledare för implementering av riktlinjerna, i projektet "Bättre Levnadsvanor". Under 2014 har ungefär hälften av all personal i divisionen (ca 600) utbildats enligt en trappstegsmodell:

informationstillfälle, heldagsutbildning, samt i viss fall kompetensutveckling med en särskild förskrivarkurs för Fysisk aktivitet på recept. I hela landstinget (LIV) är nivån av MI-utbildade hög och en strävan att så många som möjligt inom division psykiatri ska utbildas, finns.

Gotland:

Livsstilsmottagning, bemannade av AT-läkare har inrättats.

ST-utbildning:

2 kollegor under ST- utbildning har deltagit på heldagsutbildning för att uppnå delmål 21.

Antal besökare på vår flik:

949

Vid pennan; Jill Taube (sektionsansvarig).

Samarbete med andra organisationer

Socialstyrelsen:

SPF har deltagit i workshops arrangerade av socialstyrelsen. Det har gällt huruvida missbruk och beroende skall bli en egen specialitet, vilket också beslutades (grenspecialitet). En annan workshop gällde kroniska sjukdomar och deras vård inom allmänmedicin. Lena Flyckt företrädde SPF vid dessa möten.

Brukarorganisationer.

Samarbetet med NSPH har tagit sig praktiska uttryck kring deltagande i Bok- och Biblioteksmässan och WMHD, se ovan. SPF har varit representerad vid tre möten med MIND där samtliga brukarföreningar varit med. Syftet har varit att aktivt och gemensamt lobba för viktiga frågor politiskt, speciellt inför valet till svensk EU-representant i Bryssel.

Psykologförbundet: SPF har ett pågående samarbete med psykologförbundet som framför allt gäller att samverka i artikelskrivande och engagemang i den ökande psykiska ohälsan hos unga. Psykologförbundet har och SPF har träffat den nya ordförande Anders Wahlberg fem gånger.

Sjuksköterskeförbundet: SPF har under året haft kontakt med Sjuksköterskeförbundet motiverat av den prognosticerade bristen på både psykiatriker och sjuksköterskor med vidareutbildning i psykiatri. Sakfrågorna har framförallt handlat om utbildningsbehov, möjligheter till samverkan och hur respektive professionella roller ska utformas för att stimulera rekrytering. SPK:s program för 2015 innehåller flera programpunkter som riktar sig till sjuksköterskor och flera av föreläsarna är sjuksköterskor.

Svensk Förening för allmänmedicin

Svenska Psykiatriska Föreningen har ett välutvecklat samarbete med SFAM bl.a. har vi samverkat kring kongressen Somatisk Sjukdom och Psykisk ohälsa som hölls i okt på Munchenbryggeriet.

Svensk Förening för allmänmedicins expertkunskap efterfrågas allt mera och inbjudningar till deltagande i olika arbetsgrupper blir vanligare.

Framtiden

Styrelsen har fortsatt att hålla den höga ambitionsnivån att ta aktiv del i samhällsdebatten och arbeta för professionen utveckling till att bli alltmer evidensbaserad. Ekonomin har utvecklats över förväntan från en sämre utveckling under förra året.

För att finna ökad struktur i vårt framtida arbete har vi påbörjat ett arbete med att konkretisera vår vision " God psykisk hälsa och minskat lidande av psykisk sjukdom" till ett antal målsättningar och handlingsplaner. Arbetet kommer fortlöpande att beskrivas på vår Webb och i vår Tidskrift.

Det finns fortfarande stora eftersatta behov inom psykiatrin i landet. Viktiga förbättringsområden är den kliniska forskningen, bristen på psykiatriker, minskande extern fortbildning och en minskande andel av sjukvårdens resurser till psykiatrisk vård.

För att motverka detta har SPF haft och vill framöver ha en än viktigare roll – både som kritiker av brister i vården, som aktör med förslag på förbättringar, som påtryckare i olika sammanhang och inte minst som arrangör av viktig fortbildning för alla som arbetar med psykiatri.

Stockholm 2015-02-17

Lena Flyckt
Ordförande